

Yritys Osa 2 Internetiin

Edellisessä Mikroviestissä vertailimme hieman palvelinhintoja kotisivuja varten. Tässä toisessa osassa käymme pääpiirteittäin läpi sitä, miten kuvankäsittelyohjelmalla luodaan kätevästi koko Internet-sivu. Kolmannessa, juttusarjan viimeisessä osassa teemme saitin valmiiksi nettisivueditorilla ja siirrämme valmiit sivut FTP-ohjelman avulla palvelimelle ja jatkossa pohdimme myös sitä, miten sivuille saadaan kävijöitä.

Mattilan Taimistot Oy Nousiaisissa on vuodesta 1972 toiminut perheyriyys, joka tuottaa kaikenlaisia taimitarhakasveja. Pääosan tuotannosta muodostavat kuitenkin omenapuut ja marjapensaat. Myynnistä 80 prosenttia menee suurkuluttajille, mutta oma myymälä palvelee myös lähiseutujen kotipuutarhureita. Nettisivut rakennettiin yrityksen mainokseksi ja yhteydenottokanavaksi.

Nettisivut syntyvät nykyisillä ohjelmilla aika kivuttomasti. Vielä joitakin vuosia sitten sivuja väännettiin suoraan koodaamalla html-kieltä. Tällöin sivut olivat aika yksinkertaisia ja graafisesti köyhiä.

Vieläkin jotkut saattavat harastaa pelkkää koodausta, mutta se on aikaa vievää ja työlästä. Toki html-koodin perusteet on syytä osata, jolloin sorsasta eli lähdekoodista on tarvittaessa löydettävissä ongelmakohtat.

Nykyiset taitto-ohjelmia muistuttavat editorit tuottavat kuitenkin jo niin puhdasta koodia, että niillä pärjää, eikä html-kielestä välttämättä tarvitse tajuta mitään.

Pelkkä html ei kuitenkaan vielä tarjoa kaikkea, mitä visuaalisesti näyttävän ja ehkä interaktiivisenkin sivun tekeminen vaatii.

Dhtml on seuraava vaihe. Sen avulla sivuille saadaan mm. näyt-

täviä sivunvaihtoja, kelluvia objekteja yms. XML ja SVG ovat uusia Internetiin liitettäviä termejä.

Java Scriptin avulla taas tehdään mm. hiiren reagoivia painikkeita yms. Kehittyneet sivun-tekeditorit toimivat näittenkin kohdalla samoin kuin peruskoodin. Käyttäjä tekee sivuja ns. wysiwyg-periaatteella (what you see is what you get) eli visualisointi tapahtuu ohjelmassa ja koodi syntyy taustalla.

Editorin käyttö ei ole tekstin-käsittelyohjelman käyttöä vaikeampaa.

Java Script -painikkeet yms. saa syntymään myös jo kuvankäsittelyohjelmassa, jolla kuva talletetaan sivun-tekeditorin ymmärtämään html-muotoon.

Ohjelmavaihtoehtoja editoreiksi ovat Microsoftin FrontPage, Adoben GoLive ja Macromedian Dreamweaver. Frontpage on näis-

tä huokein noin 1000 markan hinnallaan. GoLive maksaa noin 2400 ja Dreamweaver noin 2200 markkaa.

Perussivuja tekevä pärjää hyvin FrontPage-ohjelmalla, mutta parhaat ominaisuudet löytyvät yli kaksi tonnia maksavista GoLivistä ja Dreaweaveristä.

Flash jyrää

Nykyisin sivuja tehdään enenevässä määrin kokonaan tai osittain myös Flash-tekniikalla. Siinä nettisivulle upotettu swf-tiedosto pitää sisällään kaiken informaation ja Flash-tekniikalla saadaankin aikaan näyttäviä animaatioita ja eläviä sivuja. Ohjelmien käytön oppiminen vaatii hieman enemmän aikaa ja harrastuneisuutta kuin sivueditorin käyttö.

Flashin tekemiseen on olemassa kaksi ohjelmaa. Kuningas on

noin 1600 markkaa maksava Macromedia Flash. Hieman huokeampi, mutta myös suppeampi, on Adoben Live Motion, joka maksaa noin 1200 markkaa.

Flash on siis ominaisuuksiltaan rikkaampi, mutta myös Live Motion -ohjelmaa vaikeaselkoisempi.

Webeditori tarvitsee seurakseen aina myös jonkin kuvankäsittelyohjelman. Suositeltava hankinta on PaintShopPro (noin 850 mk) tai sitten Photoshop elements (noin 600 mk).

Täysversio Photoshopista on hinnaltaan harrastajien ulottumattomissa, mutta ammatikseen tekevien must. Englanninkielinen PS maksaa noin 6400 mk ja suomenkielinen pari tonnia enemmän.

Edellisessä Mikroviestissä on esitelty Photoshopin kevytversio Elements sekä kerrottu, miten PSP:llä aikaan saadaan hiiren

Kuva 1

Mattilan Taimistot Oy Nousiaisista halusi itselleen nettisivut, joilla se voisi esitellä itsensä ja toimintaansa. Alkuvaiheessa sivujen haluttiin olevan yksinkertaiset ja tulevaisuudessa niille voidaan päivittää esimerkiksi taimiluettelot ja vaikka hinnasto tukkuasiakkaita varten. Vaatimuksena esittelyyn ja yhteystietojen ohella oli palautteen antomahdollisuus sivujen kautta sekä tarkka ajo-ohje.

Sivujen teko aloitettiin kuvaussesiolla loppukesästä, jolloin taimitarhan väriiloisto oli parhaimmillaan. Kuvaus ajoitettiin puolipilviseen päivään, jolloin valojen ja varjojen kontrasti ei ole kovin suuri.

Digitaalikameralla näpsittiin yhteensä noin 80 kuvaa. Kuvat siirrettiin digikamerasta tietokoneen kiintolevyille.

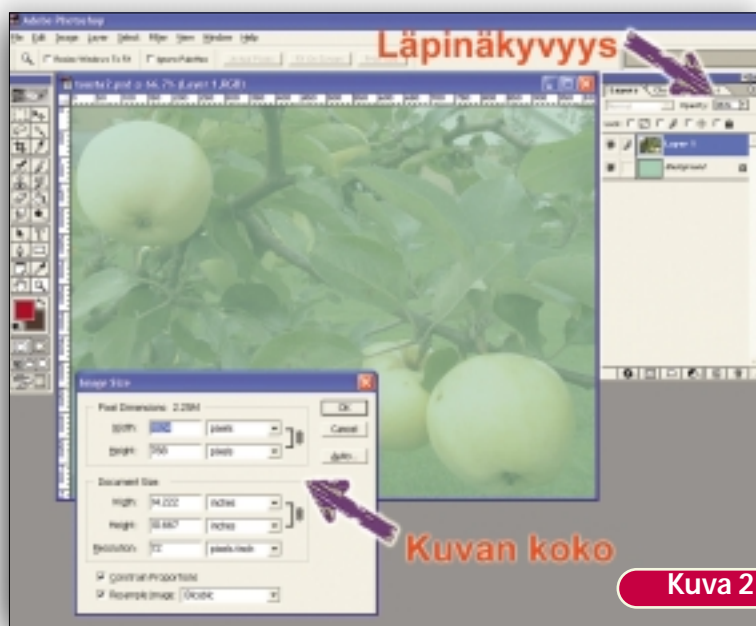
Ajo-ohjetta varten otettiin vielä erikseen kuvia ajoreitistä. Kuvia hyödynnetään seuraavassa juttusarjan osassa.

reagoivia painikkeita.

Photoshopin täysversioon kuuluva nettigrafiikkaosio eli Image Ready puuttuu Photoshop Elements -ohjelmasta, joten se ei varsinaisesti palvele nettisivujen tekoa PSP:n tai täysversio-Photoshopin tapaan. Toki kuvien optimointi siltäkin onnistuu.

Ohjelmat siis maksavat, mutta omia kotisivuja ulkopuolella teettävä saa sivujen hinnalla omat ohjelmat, joilla työ onnistuu itseltäkin.

Lievää kovempi innostus asiaan auttaa omien kotisivujen syntymistä. Seuraavaksi kuvaus siitä, miten Mattilan Taimistojen sivut tehtiin. Sivujen teossa käytettiin kuvankäsittelyyn kuutosversion Photoshopia, joskin PSP käy yhtä hyvin. Sivueditorina Adobe GoLive 5.0.

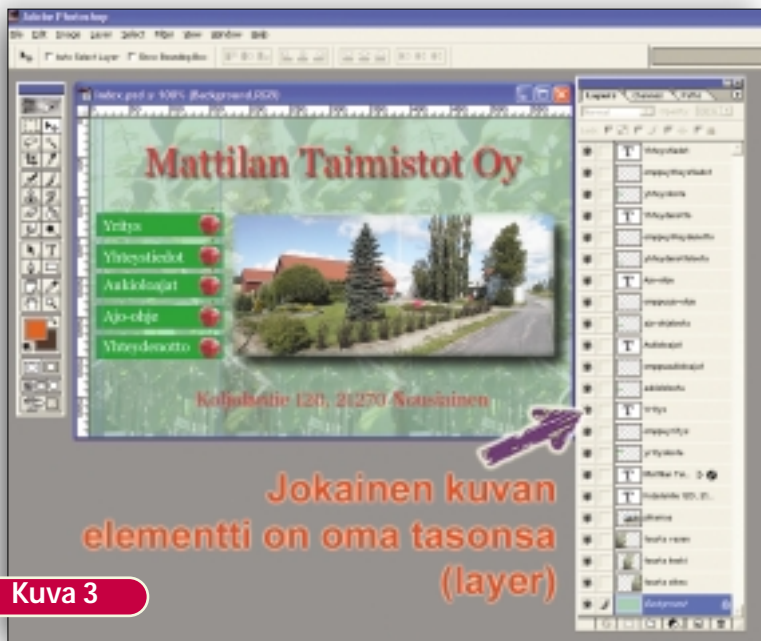

Kuva 2

Mattilan Taimistojen tärkein artikkeli on omenapuun taimet, joten omena haluttiin tuoda esiin. Sivuilla käytettäväksi taustakuvaksi valittiin lähikuva syksyn kypsyvästä omenasadosta. Taustakuva säädettiin 1024x768 kokoon. Resoluutio on käyttökelpoinen 15 - 19 tuuman näyttöillä. Tosin suurin osa ihmisistä on sääntynyt ainakin 15 tuuman näyttönsä 800 pikseliä leveäksi. Tällöin taustakuva ei siis sovi kokonaan näytölle, mikä ei haittaa.

Taustakuva saatiin vihreäksi asettamalla Photoshopissa päälle uusi taso (layer) ja värjäämällä se vihreäksi.

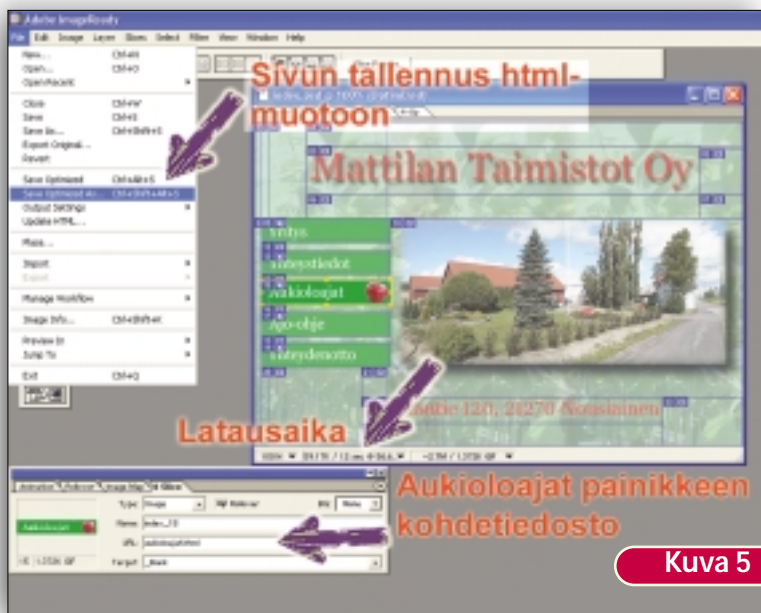
Tasojen läpinäkyvyyttä (opacity) säätämällä saatiin aikaan vihreä sävy koko kuvaan. Omenakuva on 35 prosenttisesti läpinäkyvä vihreään tasoon verrattuna.

Kuva 3

Yleensä nettisivuston etusivu toimii yrityksen käyntikorttina. Mattilan Taimistojen käyntikortiksi laadittiin kuva ja navigointipainikkeet. Kooksi valittiin 600x400, mikä sopii kaikille pienillekin näytöille vierittäessä.

Sivun pohjakuvana on taustakuvan tapaan vihreäksi "maalattu" näkymä omenapuun taimista. Pihakuva on oma tasonsa (layer). Sille on luotu varjoefekti. Vasemmanpuoleisten näppäimien tekstit ja vihreät suorakaiteet alla ovat myös jokainen oma tasonsa. Myös pienet omenat ovat jokainen omalla tasolla. Tekstit on kirjoitettu tekstityökalulla. Yrityksen nimelle on annettu varjoefekti. Kaikkia näitä tasoja voidaan määrittää näkyviin tai näkymättömiksi (opacity). Tarkoitus on, että hiiren kursoria painikkeisiin vasemmalla kohdistettaessa, omena tulee näkyviin ja helpottaa sivuilla navigointia. Kuten tasovalikosta (layers) huomataan, etusivu koostuu varsin useasta elementistä. Tärkeää on nimetä osat niin, että myöhemmin viipalointivaiheessa tietää mikä kuva, teksti yms. on kysymyksessä.

Kuva 5

Kuva 4

Kun koko etusivu on saatu valmiiksi, siirrytään Photoshopin mukana tulevan Image Ready -ohjelman puolelle. PSP:ssä seuraavanlainen vaihe hoituu ilman erillistä ohjelmaa (katso edellinen Mikroviesti).

Ensimmäiseksi poistetaan näkyvistä omenat, joihin ei haluta näkyvän sivulle tultaessa. Tämä tapahtuu yksinkertaisesti säätämällä jokaisen omenan näkyvyys (opacity) nolnaan. Omenat siis tavallaan piilotetaan alkuvaiheessa.

Tämän jälkeen osoitustyökalulla (slice) piirretään näppäimien rajat eli viipaloidaan kuva sopiviin kokonaisuuksiin. Jokainen viipale on optimoitavissa erikseen. Kaikki tekstiä sisältävät viipaleet määritellään gif- ja valokuvamaiset viipaleet jpg-kuviksi. Tämän jälkeen osoitetaan ylimmäistä Yritys-painiketta hiirellä ja rollover-valikkoon luodaan uusi taso (over). Over-taso aktiivisena säädetään painikkeen kohdalla olevan omenan opacity 100 prosenttiin. Näin hiiren vieni painikkeen kohdalle antaa omenan näkyviin. Kuten kuvasta huomataan "Normal"-tasolla omenan opacity on säädetty nolnaan ja rollover-kohdassa 100 prosenttiin. Homma toistetaan kaikkien painikkeiden kohdalla.

Jokaiselle painikkeelle voidaan jo Image Ready -ohjelmassa antaa Slice-valikossa kohde eli sivu tai www-osoite, jonka halutaan aukeavan. Tämä voidaan ja ehkä kannattaakin tehdä kuitenkin vasta editorissa. Kun kuvan viipalointi ja animointi on suoritettu loppuun, on aika viedä koko sivu html-muotoon. Tämä tapahtuu File-Save Optimized as -komennolla. Kun tiedostomuodoksi valitaan html, niin sivu on avattavissa seuraavaksi nettisivueditoriin. Kaikki talletuksen aikana syntyvät kuvatiedostot tallentuvat automaattisesti images-nimiseen alihakemistoon. Jokainen eri hiiren liikkeitten vaiheisiin ohjelmoitu kuva lisää sivukokoa ja näin ollen latausaikaa. Tässä tapauksessa hiiren vieni painikkeen päälle antaa siis näkyviin toisen kuvan, jossa on omena. Mikäli hiiren painamisen ja pois viennin haluttaisiin vielä esimerkiksi näyttävän vaikkapa valokuvan, kasvaisi sivun latausaika roimasti. Image Ready osaa laskea ja näyttää eri latausajat. Tämän sivun latausaika on 56 kilon modeemilla 12 sekuntia.

Jokaisen gif-kuvan värimäärä on pudotettu 64:ään ja jpg-osien laatu on pudotettu mahdollisimman alas laadun kärsimättä.

R P P U

Reppu on Sinulle tehty MTK:n jäsen! www.reppu.mtk.fi